

Introduktion C-programmering

Viktor Kämpe

C – Historik

- Utvecklades först 1969 – 1973 av Dennis Ritchie vid AT&T Bell Labs.
- Högnivå språk med kontakt mot maskinvara.
- Ett utav de mest använda språken.

C – Standarder

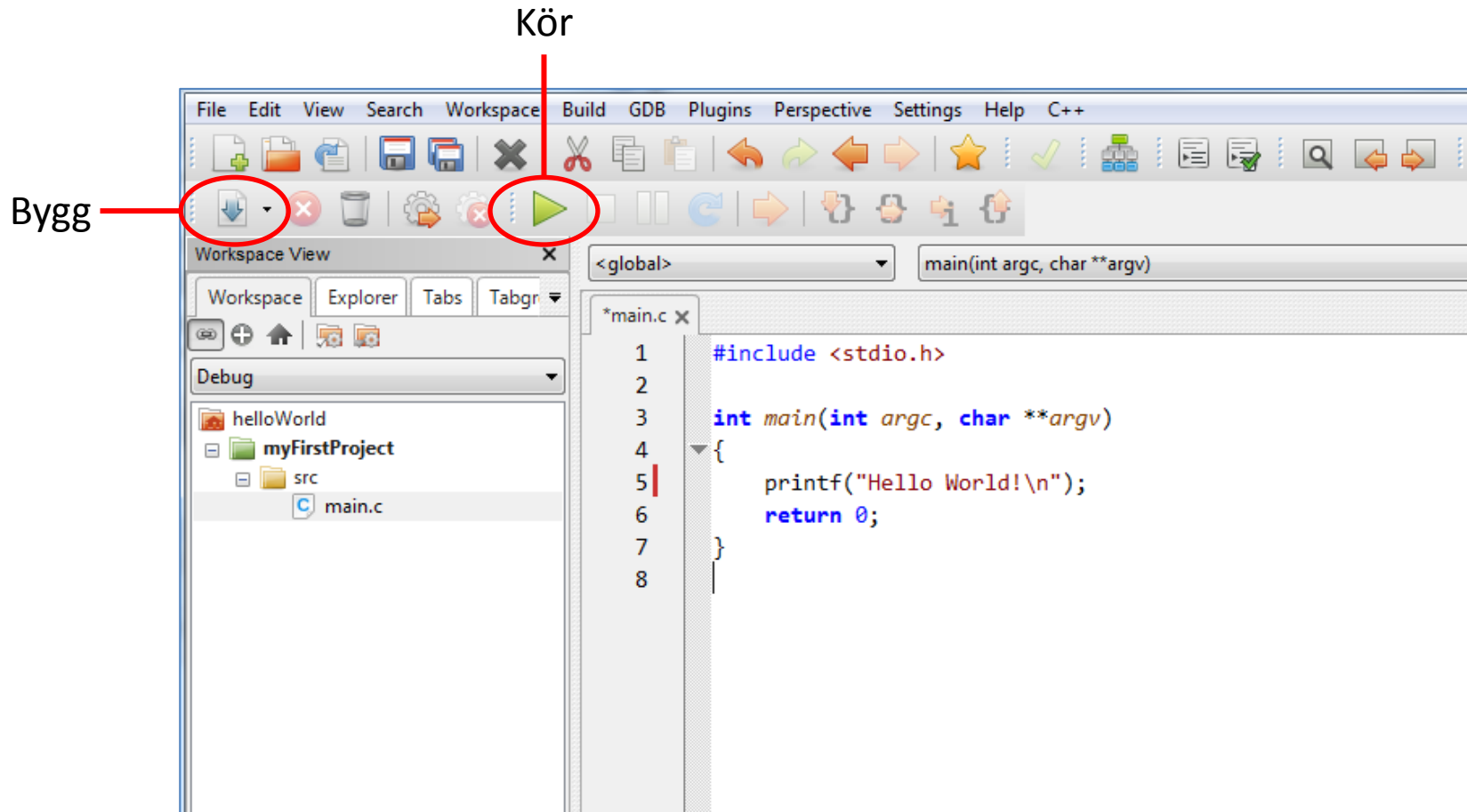
- 1978, K&R C (Kernighan & Ritchie)
- 1989, C89/C90 (ANSI-C)
- 1999, C99 (Rev. ANSI-standard)
- 2011, C11 (Rev. ANSI-standard)

Hello world! – program

```
#include <stdio.h>

int main()
{
    printf("Hello World!\n");
    return 0;
}
```

Integrerad utvecklings miljö (IDE)

Text CodeLite som är gratis och open-source. (<http://codelite.org/>)

Från terminalen

```
> gcc -o hello.exe main.c      ← Bygg  
> hello.exe                   ← Kör  
Hello World!  
>
```

Variabler

```
#include <stdio.h>

int x;


int main()
{
    char y;
    x = 32;
    y = 'a';

    x = x + y;

    printf("x har nu värdet %i och y har värdet %i som kodar tecknet %c\n", x, (int)y, y);
    return 0;
}
```

Variabelnamn

Typ

Utskrift:

x har nu värdet 129 och y har värdet 97 som kodar tecknet a

Deklarationer och tilldelningar

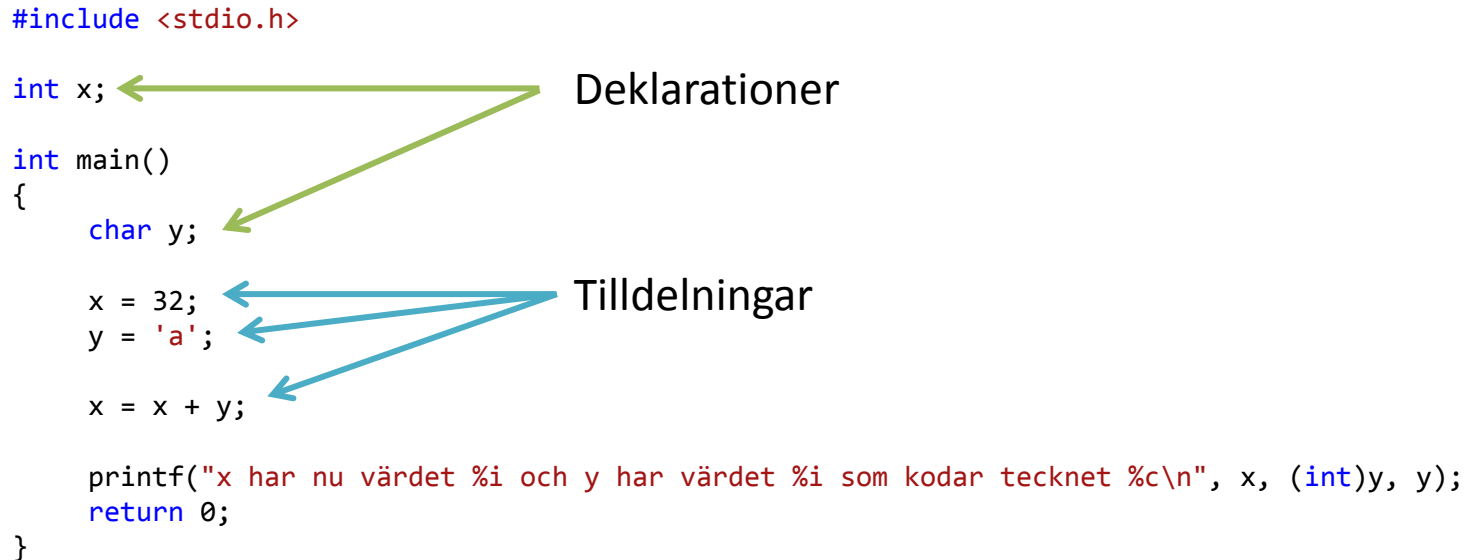
```
#include <stdio.h>

int x;
int main()
{
    char y;
    x = 32;
    y = 'a';
    x = x + y;

    printf("x har nu värdet %i och y har värdet %i som kodar tecknet %c\n", x, (int)y, y);
    return 0;
}
```

Deklarationer

Tilldelningar

En deklarerad variabel som ännu inte tilldelats ett värde är oinitierad

Typkonverteringar

```
#include <stdio.h>

int x;

int main()
{
    char y;

    x = 32;
    y = 'a';

    x = x + y;

    printf("x har nu värdet %i och y har värdet %i som kodar tecknet %c\n", x, (int)y, y);
    return 0;
}
```

Implicit typkonvertering

Explicit typkonvertering

Typkonvertering kallas också cast, och man säger att man castar.

ASCII TABLE

Decimal	Hex	Char	Decimal	Hex	Char	Decimal	Hex	Char	Decimal	Hex	Char
0	0	[NULL]	32	20	[SPACE]	64	40	@	96	60	`
1	1	[START OF HEADING]	33	21	!	65	41	A	97	61	a
2	2	[START OF TEXT]	34	22	"	66	42	B	98	62	b
3	3	[END OF TEXT]	35	23	#	67	43	C	99	63	c
5	5	[ENQUIRY]	37	25	%	69	45	E	101	65	e
6	6	[ACKNOWLEDGE]	38	26	&	70	46	F	102	66	f
7	7	[BELL]	39	27	'	71	47	G	103	67	g
8	8	[BACKSPACE]	40	28	(72	48	H	104	68	h
10	A	[LINE FEED]	42	2A	*	74	4A	J	106	6A	j
11	B	[VERTICAL TAB]	43	2B	+	75	4B	K	107	6B	k
12	C	[FORM FEED]	44	2C	,	76	4C	L	108	6C	l
13	D	[CARRIAGE RETURN]	45	2D	-	77	4D	M	109	6D	m
15	F	[SHIFT IN]	47	2F	/	79	4F	O	111	6F	o
16	10	[DATA LINK ESCAPE]	48	30	0	80	50	P	112	70	p
17	11	[DEVICE CONTROL 1]	49	31	1	81	51	Q	113	71	q
18	12	[DEVICE CONTROL 2]	50	32	2	82	52	R	114	72	r
20	14	[DEVICE CONTROL 4]	52	34	4	84	54	T	116	74	t
21	15	[NEGATIVE ACKNOWLEDGE]	53	35	5	85	55	U	117	75	u
22	16	[SYNCHRONOUS IDLE]	54	36	6	86	56	V	118	76	v
23	17	[ENG OF TRANS. BLOCK]	55	37	7	87	57	W	119	77	w
25	19	[END OF MEDIUM]	57	39	9	89	59	Y	121	79	y
26	1A	[SUBSTITUTE]	58	3A	:	90	5A	Z	122	7A	z
27	1B	[ESCAPE]	59	3B	;	91	5B	[123	7B	{
28	1C	[FILE SEPARATOR]	60	3C	<	92	5C	\	124	7C	
30	1E	[RECORD SEPARATOR]	62	3E	>	94	5E	^	126	7E	~
31	1F	[UNIT SEPARATOR]	63	3F	?	95	5F	_	127	7F	[DEL]

C89 – deklARATIONER FÖRST

```
#include <stdio.h>

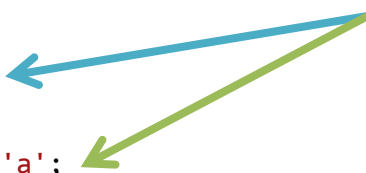
int x;

int main()
{
    x = 32;
    char y = 'a';

    x = x + y;

    printf("x har nu värdet %i och y har värdet %i som kodar tecknet %c\n", x, (int)y, y);
    return 0;
}
```

En tilldelning innan deklARATIONERNA är EJ tillåtet enligt C89

Fungerar ibland ändå (t ex i CodeLite), men inte i XCC12 som vi ska använda senare.

Funktioner

```
#include <stdlib.h>
int foo(int x, char y)
{
    int sum = 0;

    while(y-- > 0) {
        sum += x*y;
    }

    return sum;
}
```

argument

Returvärde av returtyp

Argumenten är "pass-by value".

```
int var1;
char var2 = 7;
var1 = foo(5, var2);
```

var2 har fortfarande värdet 7 efter funktionsanropet

Synlighet/Visibility/Scope

- Global synlighet (global scope)
- Fil synlighet (file scope)
- Local synlighet (e.g. function scope)

Synlighet på fil nivå

```
#include <stdlib.h>
```

```
char x;
```

```
int foo()
```

```
{
```

```
    // x är synlig
```

```
    // y är inte synlig
```

```
}
```

```
char y;
```

Synlighet på funktionsnivå

```
#include <stdlib.h>

char x;

int foo(float x)
{
    // argumentet x (float) är synligt
}
```

Synlighet på funktionsnivå

```
#include <stdlib.h>

char x;

int foo()
{
    int x = 4;
    return x;
}
```


Vilken synlighet har högst prioritet?

```
#include <stdio.h>

int x;

int foo(int x)
{
    if( x == 0 ){
        int x = 4;
        return x;
    }

    return x;
}

int main()
{
    x = 1;
    x = foo(0);
    printf("x is %i", x);
    return 0;
}
```

← Ok enligt C99, men ej C89

Vad är x?

Funktionsprototyper

```
#include <stdio.h>

// funktionsprototyp
int foo(int x);

int main()
{
    printf("x is %i", foo(0));
    return 0;
}

int foo(int x)
{
    // funktionskropp
}
```

Programstruktur

```
// main.c
#include <stdio.h>
#include "foo.h"

int main()
{
    printf("x is %i", foo(0));
    return 0;
}
```

c-fil

Inkluderar header-fil

```
// foo.h
int foo(int x);
```

header-fil

Innehåller
funktionsprototyper

```
// foo.c
#include <stdlib.h>

int foo(int x)
{
    if( x == 0 ){
        int x = 4;
        return x;
    }

    return x;
}
```

c-fil

header-filen måste inte ha samma namn som c-filen, men det är enklare så.

Från källkod till exekverbar

1. Preprocessing
2. Kompilering
3. Länkning

Preprocessorn

```
// main.c
#include <stdio.h>
#include "foo.h"

#define MAX_SCORE 100
#define SQUARE(x) (x)*(x)

int main()
{
    printf("Högsta möjliga poäng är %i\n", MAX_SCORE);
    printf("Kvadraten av 3 är %i\n", SQUARE(1+2));
    printf("x is %i", foo(0));
    return 0;
}
```

← Copy-paste av filer

← Find-and-replace av strängar

←

←

Preprocessorn arbetar på källkoden på "textnivå".

Kompilering

- Processar en c-fil i taget
- Skapar en objektfil som innehåller:
 - Maskinkod för instruktioner
 - Symboler för adresser
 - För funktioner/variabler i objektfilen.
 - För funktioner/variabler i andra objektfiler/bibliotek.

Länkning

- Sätter samman (flera) objektfiler till en exekverbar fil (.exe).
- Översätter symbolerna till (relativa) adresser.

Aritmetiska operatörer

Basic assignment		<code>a = b</code>
Addition		<code>a + b</code>
Subtraction		<code>a - b</code>
Unary plus (integer promotion)		<code>+a</code>
Unary minus (additive inverse)		<code>-a</code>
Multiplication		<code>a * b</code>
Division		<code>a / b</code>
Modulo (integer remainder)		<code>a % b</code>
Increment	Prefix	<code>++a</code>
	Postfix	<code>a++</code>
Decrement	Prefix	<code>--a</code>
	Postfix	<code>a--</code>

http://en.wikipedia.org/wiki/Operators_in_C_and_C%2B%2B#Arithmetic_operators

Jämförelseoperatorer

Equal to	<code>a == b</code>
Not equal to	<code>a != b</code>
Greater than	<code>a > b</code>
Less than	<code>a < b</code>
Greater than or equal to	<code>a >= b</code>
Less than or equal to	<code>a <= b</code>

http://en.wikipedia.org/wiki/Operators_in_C_and_C%2B%2B#Comparison_operators.2Frelational_operators

Logiska operatorer

Logical negation (NOT)	<code>!a</code>
Logical AND	<code>a && b</code>
Logical OR	<code>a b</code>

http://en.wikipedia.org/wiki/Operators_in_C_and_C%2B%2B#Logical_operators

Bit operationer

Bitwise NOT	$\sim a$
Bitwise AND	$a \& b$
Bitwise OR	$a b$
Bitwise XOR	$a \wedge b$
Bitwise left shift	$a \ll b$
Bitwise right shift	$a \gg b$

http://en.wikipedia.org/wiki/Operators_in_C_and_C%2B%2B#Bitwise_operators

Sammanstatta tilldelsningsoperatorer

Operator name	Syntax	Meaning
Addition assignment	<code>a += b</code>	<code>a = a + b</code>
Subtraction assignment	<code>a -= b</code>	<code>a = a - b</code>
Multiplication assignment	<code>a *= b</code>	<code>a = a * b</code>
Division assignment	<code>a /= b</code>	<code>a = a / b</code>
Modulo assignment	<code>a %= b</code>	<code>a = a % b</code>
Bitwise AND assignment	<code>a &= b</code>	<code>a = a & b</code>
Bitwise OR assignment	<code>a = b</code>	<code>a = a b</code>
Bitwise XOR assignment	<code>a ^= b</code>	<code>a = a ^ b</code>
Bitwise left shift assignment	<code>a <<= b</code>	<code>a = a << b</code>
Bitwise right shift assignment	<code>a >>= b</code>	<code>a = a >> b</code>

http://en.wikipedia.org/wiki/Operators_in_C_and_C%2B%2B#Compound_assignment_operators

If-else satser

```
int x = -4;
```

```
if( x == 0 ){  
    // ...  
}
```

Utvärderar till falskt, kör ej.

```
if( x ){  
    // ...  
}  
else {  
    // ...  
}
```

Utvärderas till sant, kör, ty ($x \neq 0$)

- Noll betraktas som falskt.
- Allt som är skilt från noll betraktas som sant.

Loopar

```
int x = 5;

while( x!=0 )
    x--;
```

```
int x = 5;

while( x )
    x--;
```

```
int x;

for( x=5; x; )
    x--;
```

Tre ekvivalenta loopar. Om inga måsvingar används så är loop-kroppen ett enda uttryck.

Nästa föreläsning: Pekare

Pekare

- Har ett värde och en typ
 - Värdet är en minnesadress.
 - Typen talar om vad som finns där.

Operatörer för pekare

Operator name	Syntax
Array subscript	<code>a[b]</code>
Indirection ("object pointed to by <i>a</i> ")	<code>*a</code>
Reference ("address of <i>a</i> ")	<code>&a</code>
Structure dereference ("member <i>b</i> of object pointed to by <i>a</i> ")	<code>a->b</code>
Structure reference ("member <i>b</i> of object <i>a</i> ")	<code>a.b</code>

http://en.wikipedia.org/wiki/Operators_in_C_and_C%2B%2B#Member_and_pointer_operators

Sista operatören är för att referera medlemmar av en struktur (`struct`), så ej en pekare operator.